

घटक क्र ४ बाल्यावस्था व वाढ		
4.१ बाल्यावस्था व वाढ यांच्यावर होणारे सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक परिणाम		
अ. राजकीय, लोकशाही, हुकुमशाही, कम्युनिस्ट, साम्नाज्वाद, शासनाचे स्वरूप आणि शिक्षणविषयक योजना	४	१
ब. भारतातील मुले, स्त्रीया, अल्पसंख्यांक अनुसूचित जाती जमाती आणि विकासातील महत्त्व	४	
4.२ सामाजिक कुटुंब, शेजार, मित्र, समाज	४	
4.३ सांस्कृतिक, सामाजिक मुल्ये, घरपरा, संस्था, मध्यमांचा परिणाम छापी सामाजिक व इलेक्ट्रॉनिक्स	४	
एकूण	६४	

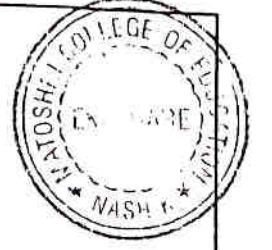

प्रा. देशमुख शितल दिलीपराव
विषय शिक्षक

PRINCIPAL
Maternal College of Education
Ekihare Tal. & Dist. Shik

मातोश्री शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
एकलहरे, नासिक
प्रथम वर्ष-कोर्स 102
विषय:- लिंग आणि समाज

अ.न.	महिना	पाठ्यक्रम	तरिका	श्रेयांक
१	मार्च	घटक क्र.-१ समकालीन भारतीय शिक्षण	१६	१
		शिक्षणाची संकल्पना, अर्थ, व्याख्या, सामाकलैन भारतीय शिक्षणाची ध्येय	६	
		अ) प्रकार - औपचारिक - अगोपचारिक व सहज शिक्षण	४	
		ब) शिक्षणाची माध्यमे-कुटुंब, शाळा, समुदाय, समवयस्क गट, संदर्भ समूह, एन.जी.ओ., अशासकीय संस्था, समकालीन समाजातील शिक्षणाची भूमिका	६	
	एप्रिल	घटक क्र.२ शिक्षण आणि समाज परिवर्तन	१६	१
		२.१ समाज परिवर्तनाची संकल्पना - अर्थ, व्याख्या, घटक, प्रकार	४	
		२.२ सामाजिक परिवर्तनाची प्रक्रिया	४	
		२.३ सामाजिक परिवर्तनातील अडथळे	४	
		२.४ समाज परिवर्तनातील शिक्षणाची भूमिका व मर्यादा	४	
२	मे	घटक क्र.३ लिंग आणि समाज	१६	१
		३.१ लिंग-लिंगभेद; अर्थ आणि व्याख्या	२	
		३.२ लिंग आणि शाळेतील लिंगविषयक समस्या, शाळेतील नाव नोंदणी विषयक दृष्टीकोन, गळती व कौटुंबिक जवाबदारी	४	
		३.३ शिक्षणाची भूमिका - अ) लैंगिक असमानतापुढील आव्हाने ब) लिंगविषयक असमानता व सवलीकरण क) संवेदनशीलता विकासासाठी अध्यापन कार्यनिती ड) कायदे नियमन व अधिकार	१०	
३	जून	घटक क्र.४ समस्या, आयोग व विचारवंत	१६	१
		४.१ अ) शिक्षणातील संधीचे सामान्यीकरण ब) शास्वत विकास क) उदारीकरण, खासगीकरण व जागतिकीकरण	४	
		४.२ आयोग व धोरणे अ) राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण १९८६ ब) शिक्षणाचा अधिकार २००९ क) राष्ट्रीय उच्चातर शिक्षा अभियान	६	
		४.३ विचारपर्य - विवेकानंद, टागोर, अंबेडकर, जे.पी., नाईक, म.फुले, सावित्रीबाई फुले	१०	
एकूण			६४	४

PRINCIPAL
Matoshri College of Education
Eklahare Tal. & Dist. Nashik

माताश्री एजुकेशन सासायटी संचालित
मातोश्री शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, एकलहारे, नाशिक

शैक्षणिक वर्ष : २०२१-२०२२

वार्षिक नियोजन

प्रथम वर्ष

कोर्स : १०३

श्रेयांक : ०४

एकूण गुण : ८०

तास : ६४

कोर्स : १०३ : अध्ययन व अध्यापन

अ. न.	महिना	घटक व उप-घटक	तास	श्रेयांक
१	मार्च २०२२	घटक क्र. १. : अध्ययन उपपत्ती व अनुदेशन प्रणाली	१६	१
		१.१ अध्ययन संकल्पना		
		अ) व्याख्या, अर्थ, औपचारिक, अनौपचारिक, सहज	२	
		ब) अध्ययन प्रक्रिया	२	
		क) निरीक्षण व अनुकरणाद्वारे अध्ययन	१	
		ड) अध्ययनावर परीणाम करणारे घटक	१	
		इ) अध्ययन संक्रमण	१	
		फ) शैक्षणिक उपयोजन	१	
२	एप्रिल २०२२	१.२ पारंपरिक उपपत्ती :	२	१
		अ) धोर्नडाईक	२	
		ब) प्याव्हलाव्ह	१	
		क) स्किनर	१	
		ड) कोहलर	१	
		इ) शैक्षणिक उपयोजन	१	
		घटक क्र.२ अध्ययनातील सक्रीय सहभाग	१६	
		२.१ उपपत्ती :		
		१. प्याव्हिओ - ड्युएल कोडींग उपपत्ती	२	
		२. शैक्षणिक उपयोजन	१	
३		२.२ ज्ञानरचनावारी उपपत्ती :		१
		अ) बोधात्मक ज्ञानरचनावार (संकल्पना, स्वरूप)	२	
		ब) सामाजिक ज्ञानरचनावार (संकल्पना, स्वरूप)	३	
		क) संकल्पना मापन , बोधात्मक मापन	३	
४	मे २०२२	ड) ज्ञानरचनावारी वर्गाची वैशिष्ट्ये	२	१
		२.३ अध्ययनासाठी ज्ञानरचनावाराचे शैक्षणिक उपयोजन	१	
		२.४ पैदू आधारित अध्ययन तत्त्वे	२	
		घटक क्र. ३ अध्यापनातील विविधता	१६	
		३.१ अध्यापन संकल्पना		
		अ) व्याख्या	१	
ब) स्तर	२			
क) वर्गातील विविधतेसाठी अध्यापन : व्याख्याने, सेमिनार, गटकार्ये, समूह कार्ये फिल्लप वर्ग प्रकल्प इ.	४			

Sr. No.	Month	Unit and Sub-Unit	Hours	
५	मे २०२२	ड) अध्यापानशास्त्र व प्रौढशास्त्र : संकल्पना व अध्यापनातील उपयोजन	१	
६	जून २०२२	३.२ अध्यापनाची कार्ये	२	
		३.३ सूक्ष्म अध्यापन व अध्यापनाची कौशल्ये , २१ व्या शतकातील अध्यापनाची कौशल्ये	२	
		३.४ नैदानिक चाचणी व उपचारात्मक अध्यापन	२	
		३.५ गरज व महत्त्व :		
		३.५.१ वार्षिक नियोजन	१	
		३.५.२ घटक नियोजन	१	
७	ऑगस्ट २०२२	घटक क्र. ४ परिणामकारक अध्यापनासाठी नियोजन	१६	१
		४.१ परिणामकारक अध्यापनाची माणके	१	
		४.२ अध्यापनाची सूत्रे	१	
		४.३ अध्यापनाची तत्वे	१	
		४.४ अध्यापनाची प्रतिमाने : संकल्पना, वैशिष्ट्ये, कुटुंबे व शैक्षणिक उपयोजन	१	
		अ) अग्रत संघटक प्रतिमान	२	
		ब) संकल्पना प्राप्ती प्रतिमान	२	
		क) पृच्छा प्रशिक्षण प्रतिमान	२	
		ड) न्यायतत्व शास्त्रीय पृच्छा प्रतिमान	२	
		४.५ सांघिक अध्यापन - संकल्पना व अध्यापनाठी उपयोग	२	
८		४.६ मननशील अध्यापन - संकल्पना व उपयोग	१	
		४.७ अध्यापन एक व्यवसाय	१	
Total			६४	४

Subject-Incharge
Prof. Shashikant T. Nikam

Principal
Principal
Matoshri College of Education
Eklahare Tal. & Dist. Nashik

Matoshri Education Society's
Matoshri College of Education, Eklahare, Nashik
Academic Year 2021-2022
Annual Planning
First Year

Course : 103   Credit: 04   Marks: 80   Hours: 64

Course : 103: Learning and Teaching

Sr. No.	Month	Unit and Sub-Unit	Hours	Credit
1	Mar-22	Unit I : Learning Theories and Instructional Strategies	16	1
		1.1 Concept of Learning-		
		a) Defination of Learning, Meaning of formal, informal and non-formal Learning	2	
		b) Process of Learning - the learning Curve	2	
		c) Learning through observation and imitation	1	
		d) Factors affecting Learning (Individual and Environmental : Maturation, Motivation, Intelligence, Interest, Attention, Fatigue)	1	
		e) Transfer of Learning : Concept and types	1	
2	Apr-22	f) Implications for teaching	1	1
		1.2 Traditional Theories of Learning by :	2	
		a) Thorndike	2	
		b) Pavlov	1	
		c) Skinner	1	
		d) Kohler	1	
		e) Implications for teaching of the above thories	1	
		Unit II : Active Engagement In Learning	16	
		2.1 Theory by :		
		a) Pavio - Dual Coding Theory	2	
3		b) Implications of the theory for learning : Relevance in learning, Role of teacher and Role of Learner.	1	
		2.2 Theory of Constructivism		
		a) Cognitive Constructivism (Concept and Features)	2	
		b) Social Constructivism (Concept and Features)	3	
4	May-22	c) Concept Mapping and Mind Mapping	3	1
		d) Characteristics of a Constructivist Classroom	2	
		2.3 Implications of Constructivism for teaching	1	
		2.4 Brain based Learning : Principles and Educational Implications	2	
		Unit III : Aspects of Teaching	16	
		3.1 Concept of Teaching		
a) Definitions of Teaching	1			
b) Levels of Teaching	2			
c) Teaching for Diversity in the classrooms :	4			

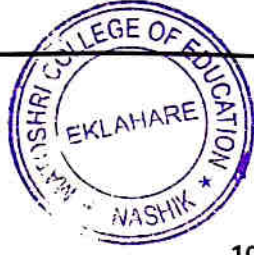
Sr. No.	Month	Unit and Sub-Unit	Hours	
5	May-22	d) Pedagogy and Andragogy - Concept and Implications for teaching	1	
6	Jun-22	3.2 Functions of Teaching	2	
		3.3 Micro Teaching and Teaching Skills, 21st Century Teaching Skills	2	
		3.4 Diagnostic Testing and Remedial Teaching	2	
		3.5 Need and Importance of :		
		3.5.1 Annual Plan	1	
		3.5.2 Unit Plan	1	
7	Aug-22	Unit IV : Planning for Effective Teaching	16	1
		4.1 Parameters of effective Teaching	1	
		4.2 Maxims of Teaching	1	
		4.3 Principles of Teaching	1	
		4.4 Models of Teaching - Concept, Features, Families and Implications for classroom	1	
		a) Advance Organizer Model	2	
		b) Concept Attainment Model	2	
		c) Inquiry Training Model	2	
		d) Jurisprudential Inquiry Model	2	
		4.5 Team Teaching - Concept and Implications for Teaching	2	
8		4.6 Reflective Teaching - Concept and Implications for the teaching	1	
		4.7 Teaching as a Profession	1	
Total			64	4

Subject-Incharge
Prof. Shashikant T. Nikam

Principal
Matoshri College of Education
Eklahare Tal. & Dist. Nashik

मातोश्री शैक्षणिक संस्था संचालित
Matoshri College of Education, Eklahare
First Year Subject Year Planning

104 अध्ययनासाठी मूल्यमापन आणि मूल्यनिर्धारण

SrNo.	Month	Topic	Periods	Credits
1		1. मूल्यमापणाची प्रक्रिया		1
		1.1 शिक्षणातील मापन, मूल्यमापन, आणि	2	
	जानेवारी	मूल्यनिर्धारण: संकल्पना, संबंध		
	२०२२	1.2 अध्यापणाच्या उद्दिष्टांचे वर्गीकरण.	3	
		1.3 मूल्यमापणाची तत्वे	2	
2		1.4 शिक्षणाची उद्दिष्टे आणि अध्यापणाचे परिणाम	3	
	फेब्रुवारी	1.5 चांगल्या अध्ययन अनुभवांची निवड, निकष, आणि प्रकार	3	
	२०२२	1.6 शैक्षणिक उद्दिष्टे, अध्ययन अनुभव, आशय आणि मूल्यमापन यांच्यातील सहसंबंध	3	
		2. मूल्यमापन: साधने व तंत्रे		
		2.1 मापन साधनाची वैशिष्ट्ये, सप्रमाणता, विश्वसनीयता व भेदभावक्षमता	2	
		2.2 मूल्यमापणाची साधने व तंत्रे	3	
3	मार्च	अ. निरीक्षण तंत्र		
	२०२२	ब. आत्मनिरीक्षण तंत्र		
		क. आविष्कार तंत्र		
		ड. समजमिती तंत्र	2	
		2.3 मूल्यमापणाची संख्यात्मक तंत्रे	3	
	एप्रिल	अ. संपादन चाचणीची रचना	2	
२०२२	ब. नेदानिक चाचणी	2		

मातोश्री शैक्षणिक संस्था संचलित,
मातोश्री शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, एकलहरे, नाशिक

शैक्षणिक वर्ष

2021-2022

वार्षिक नियोजन

प्रथम वर्ष

विषय क. 105

प्रगत अध्यापनशास्त्र आणि माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचे उपयोजन

अ.क	महिना	घटक व उपघटक	तास	श्रेयांक	
1	जानेवारी 2022	घटक क. 1 प्रगत अध्यापनशास्त्राची ओळख		1	
		1.1 प्रगत अध्यापनशास्त्र संकल्पना गरज व महत्त्व	2		
		1.2 प्रगत अध्यापन शास्त्राची तत्त्वे	2		
		1.3 फिलिप जॅक्सन मॉडेल, शिक्षकाची भूमिका	2		
		1.4 विविध अध्यापन शास्त्राचा उपयोग			
	अ. विद्यार्थी आवाज	1			
	फेब्रुवारी 2022	ब. विविधता	1		
		क. चिकित्सक अध्यापनशास्त्र	1		
		ड. ई-आशयच्या विकासासाठी प्रगत अध्यापनशास्त्राचा वापर	2		
		घटक क्रमांक 2 प्रगत अध्यापन शास्त्रीय दृष्टिकोन			1
प्रगत अध्यापनशास्त्रीय दृष्टिकोन संकल्पना		2			
2.1 मिश्रित अध्ययन	2				
2.2 प्रायोगिक अध्ययन	2				
2.3 समस्या आधारित अध्ययन	1				
2.4 प्रसंग आधारित अध्ययन	1				
2.5 शिक्षणातील प्रणाली उपागम व शिक्षणात उपयोग	2				
3	मार्च 2022	घटक क्रमांक 3 शिक्षणामध्ये माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान		1	
		3.1 शिक्षणात माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान संकल्पना, गरज व महत्त्व	2		
		3.2 शिक्षणात माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचा उपयोग	1		
		अ. अध्यापन व अध्ययन	1		
		ब. संशोधन	1		
		क. प्रकाशन	1		

एप्रिल 2022	ड. प्रशासन	1	1	
	इ. मूल्यमापन	1		
	3.3 भारतीय शाळा प्रणालीत आय.सी.टी च्या वापरातील अडथळे व आव्हाने	2		
	3.4 आय.सी.टी शिक्षकांची कौशल्य व गुणवैशिष्ट्ये	2		
	3.5 आय.सी.टी चा सुरक्षित वापर	1		
4	घटक क्रमांक 4 प्रगत अध्यापन – अध्ययन पद्धती			
	4.1 आय.सी.टी वर आधारित अध्ययन अध्यापन पद्धती संकल्पना गरज रचना तत्वे व महत्त्व	2		
	मे 2022	4.2 आय.सी.टी व अध्यापन अध्ययन पद्धती संकल्पना		1
		अ. वेब आधारित अध्ययन		1
		ब. एम अध्ययन		1
		क. सहकार्यात्मक अध्ययन	1	
		ड. सी.ए.आय	1	
		4.3 स्मार्ट क्लासरूम – स्वरूप, वैशिष्ट्ये, फायदे	2	
	एप्रिल 2022	4.4 ऑनलाईन अध्ययन स्रोत		
		अ. ई-लायब्ररी	1	
ब. व्हिडिओ कॉन्फरसिंग		1		
क. वेबनर्स		1		
4.5 सामाजिक नेटवर्कचा उपयोग अध्ययनासाठी फेसबुक व व्हॉट्सअॅप		1		
4.6 शिक्षणासाठी आय.सी.टी चा वापर मुक्तशाळा, विद्यापीठे, INTEL, MOOC आणि MKCL		2		

प्र. रामराजे 3/5/22

PRINCIPAL
Matoshri College of Education
Eklahare Tal. & Dist. Nashik

मातोश्री शिवाजी सरदा अंचलिक,

मातोश्री शिवाजीराज महाविद्यालय, लखनपेटे, नाशिक

शैक्षणिक वर्ष - २०२१-२२

वार्षिक नियोजन -

विषय - १०६ - मराठी

क्र.सं.	महिना	घटक व उपघटक	मास	प्रयोग
		<u>घटक क्र. १ अ.</u>		०८
१	मार्च २०२१	अ. वर्णविचार		०१
		ब. शब्दविचार - शब्दांच्या जाती, निघण्टी व काव्यार्थ		०१
		क. वाक्य विचार		१
		१. वाक्याचे प्रकार - अनुशोधन - क्रीडाचक्राच्या रूपावली - वाक्यातील विधानांनुसार		०२
		२. कान व त्याचे प्रकार		
		३. वाक्याचे प्रयोग व प्रकार		०२
		<u>घटक क्र. १ - ब</u>		
	एप्रिल २०२१	१. शिवा व प्राथमिक शब्द		०१
		२. उपसर्ग व सति शब्द		
		३. प्रत्ययसंज्ञित शब्द		
		४. संधी प्रकार व नियम		०१
		५. मनास व त्याचे प्रकार		
				०८
		<u>घटक क्र. २ अ</u>		
		२. रस, वृत्त व आलेकार		०८
		३. रस, व्याख्या व प्रकार		

ब- वृत्तान्ति प्रकार

संख्या क्रियाक

मे
२०१९

अक्षरवृत्त - इंप्रवजा, उपेणवृत्तजा,
भुजंगप्रधान, शिवशेखरी, वसंतनि गड,
माधुमी, पृथ्वी, मंदाकाना, अक्षरमाना,
शार्ङ्गविकीर

मात्रावृत्त - पादलुप्त, हिता, आर्या, नवक्यु 3

(9)

क) छंदप्रकार १ - ओवी, शानेश्वरी,
सुवनेश्वरी, खनाथ

२. अश्लेषः लघुव, ओठा

जून
२०२१

उ) युक्तांश

२) अतिशय महत्त्व, प्रकार यमक,
अनुप्रास, श्लेष

उपमा, उपमेधा, व्यतिरेक, अपह्नुती,
अनिशयोक्ती

चमनाशुभोक्ती, अन्योक्ती, अर्थनिरन्धय,
पृच्छन, विरोधाभास (लयजे व उदाहरणे)

घटक क- २- व.

१) शुद्धलेखन, विकृत, सुधारित नियम
व उपयोग

जुलै
२०२१

३) व्यावहारिक व उपयोजित प्रकार, औपचारिक
पत्र, आगतक

साक्ष्य लेखन, आज्ञांतर, वृत्तलेखन,

(9)

जाहिरत शेर, अभिप्रेत लेखन, बोली-

आजांचा परिचय, सूत्रसंचालन, साक्ष्यलेखन,

कवितात्मक, पटकथा लेखन

अध्यायकमानीत वर्गातील संप्रेषण

१.

अ) व्याख्यान

सोपान

प्रकल्प

३- शेजबेट

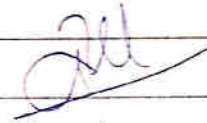
२

पांवर पाईट साहसिकण

ई चिग साहसिकण

१६

(२)

 (डा. वसुधाजी कुर्बुवाजी)

Matoshri Education Society's
Matoshri College of Education, Eklahare, Nashik
Academic Year 2021-2022
Annual Planning
First Year

Course : 106

Credit: 02

Marks: 40

Hours: 32

Course : 106 : Understanding Disciplines and School Subjects (English Education)

Sr. No.	Month	Unit and Sub-Unit	Hours	Credit	
1	Mar-22	Unit I :	16	1	
		AJ Phonetics			
		1. Phonemes, Syllabus & Words	2		
		2. Vowels, Diphthongs and Consonants	2		
		3. Semantics	2		
2	Apr-22	4. Intonation- Stress, Accent, Intonation Pattern	2		
		BJ Grammar			
		1. Part of Speech	1		
		2. Kind of Sentence	1		
3	May-22	3. Punctuation	1		
		4. Tense	1		
		5. Transformation of Sentences	4		
4	Jun-22	Unit II :	16		1
		AJ Application of Language			
		1. Letters - Formal and Informal	1		
		2. Report Writing	1		
		3. Dialogue Writing	1		
		4. Essay Writing	2		
5. Story Writing	3				
5	Aug-22	BJ Functional English			
		1. Note Making and Note Taking	2		
6	Aug-22	2. Writing Summary	2		
		3. Preparation of Tree Diagram, Web Diagram and Pie Chart	2		
		4. Preparation of Advertisement	2		
Total			32	2	

Subject-Incharge
Prof. Shashikant T. Nikam

Principal

Matoshri College of Education
Eklahare Tal. & Dist. Nashik

मातोश्री शैक्षणिक संस्था संचलित
मातोश्री शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, एकलहरे, नाशिक

शैक्षणिक वर्ष

2021-2022

वार्षिक नियोजन

प्रथम वर्ष

विषय क. 106

इतिहास

अ.क	महिना	घटक व उपघटक	तास	श्रेयांक
1	जानेवारी 2022	घटक क्रमांक 1 भारताची संस्कृती व लोकांचे राज्य		1
		अ भारतीय संस्कृती	2	
		ब प्राचीन भारत व जग	2	
		क. शिवपूर्वकालीन महाराष्ट्र	2	
	फेब्रुवारी 2022	ड लोकांचे राज्य	2	
		ब. चळवळ, लोकशाही व विविधता		
		अ. क्रांतिकारी चळवळ	2	
		ब. छोडो भारत चळवळ	2	
	मार्च 2022	क. आंतरराष्ट्रीय सामंजस्य आणि विकास	2	
		ड. लोकशाही आणि विविधता	2	
1. जात आणि लोकशाही		2		
2. धर्म आणि लोकशाही		2		
2	एप्रिल 2022	घटक क. 2 भारताची प्रगती		1
		1. प्रबोधन आणि सामंतशाही	2	
		अ. मध्ययुगीन सामंतशाही	2	
		ब. प्रबोधन	2	
	मे 2022	2. मतदार प्रक्रिया	1	
		अ. मतदार	1	
		ब. राजकीय पक्ष	2	
		क. प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष मतदान	1	
	एप्रिल 2022	3. मूलभूत हक्क व कर्तव्ये	2	
		अ. भारतीय संविधानात नमूद केलेले मूलभूत अधिकार आणि कर्तव्ये	2	
	ब. मानवाधिकार	2		

एप्रिल 2022	4. विज्ञान आणि तंत्रज्ञानातील प्रगती	2
मे 2022	• सरकारी संस्था राष्ट्रीय संघ	2
	अ. स्थानिक स्वराज्य संस्था	
	1. जिल्हा परिषद	1
	2. महानगरपालिका	1
	ब. संयुक्त सरकार विधिमंडळ आणि न्याय	2
जून 2022	क. संयुक्त राष्ट्राचे कार्य	2

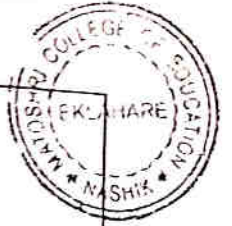

 प्र. रामराज डड

PRINCIPAL
 Matosliri College of Education
 Eklahare Tai. & Dist. Nashik

Matoshri College of Education, Eklahare
First Year Subject Year Planning

BED 106-07: UNDERSTANDING DISCIPLINES AND SCHOOL SUBJECTS
GEOGRAPHY

Sl. No.	Month	Topic	Periods	Credits
1	जानेवारी	यूनिट I: पृथ्वी व तिचा भौतिक भूगोल पृथ्वी	4	(1 Credit)
		क्र. 1. अक्षांश		
		क्र. 2. गोल गLOBE आणि पृथ्वीची नक्शा		
		क्र. 3. अक्षांश: गोल आणि केंद्र; उष्णकटिबंध, प्रभाव, पुनर्विद्युत आणि वैज्ञानिक महत्त्व		
		क्र. 4. गोल, अक्षांश आणि रेखांश		
	क्र. 5. पृथ्वीचे अक्षांश			
	फेब्रुवारी	भौतिक भूगोल	4	
		की 1. वातावरण		
		की 1.1. वातावरणाची रचना		
		की 1.2. हवामान आणि हवामान		
		की 1.3. वातावरणाचा प्रभावित करणारे घटक		
		की 2. जल चक्र -		
की 2.1. वायू वायुमंडल: वायुमंडल, वायुमंडल आणि वायुमंडल क्षेत्राचा प्रभावित करणारे घटक				
की 2.2. वायू-वायू: परिभाषा, पृथ्वीवरील वायू-वायू आणि वायू-वायू परिणाम करणारे घटक				
एप्रिल	की 2.3. वायू: व्याख्या, वायू-मासिक आणि स्थानिक प्रकार	4		
	की 2.4. पृथ्वीमंडल: अर्थ, प्राथमिक प्रकार, प्राथमिक प्रकार - संवादात्मक, भौगोलिक आणि			
	की 3. विद्युतचुंबकीय -			
	की 3.1. विद्युतचुंबकीय अर्थ			
	की 3.2. पृथ्वीच्या अक्षांशकी हालचाल - i) वेगवेगळ्या हालचाल - भूकेंद्र आणि स्थानामुळे - कारणे, प्रभाव आणि अर्थ			
	1) अक्षांश हालचाल - अर्थ आणि दोष - अर्थ आणि उदाहरणे			
	की 4. भू-रचना -			
	की 4.1. माउंटन, पठार आणि गांधी: व्याख्या आणि प्रकार			
	की 4.2. नदी			
	की 4.2.1. अर्थ आणि नदी प्रकार			
एप्रिल	की 4.2.2. उदाहरण पत्र - वायुमंडल गांधी, वायू, समुद्र वाटा आणि स्थानिक: या पत्रेद्वारे उदाहरण करावे आणि अभिप्राय स्विकार	4		
	की 5. आंतरराष्ट्रीय			
	की 5.1. अर्थ-प्रभावित प्रकार - महासागर, समुद्र, खाडी, गडद, बांगू, खाडी, नदी आणि तलाव -			
	संवादात्मक आणि उदाहरणे			
	की 5.2. महासागर अक्षांश - संकल्पना, प्रकार आणि त्याचे परिणाम			
मे	की 5.3. अर्थ - अर्थ, कारण आणि प्रभाव	10		
	की 5.4. आंतरराष्ट्रीय - परिभाषा, लक्षण प्रभावित करणारे घटक			
	यूनिट II. मानवी, प्रादेशिक आणि व्यावहारिक भूगोल			
	की. मानव भूगोल			
	की 1. मानवी विस्तार - संकल्पना, प्रकार-प्राचीन आणि शहरी, सेटलमेंटवर परिणाम करणारे घटक			
	की 2. लोकसंख्या - जनसंख्या, जनसंख्या आणि मृत्यू दर, जनतेच्या घनतेवर परिणाम घडविणारे कारणे आणि जनसंख्या विस्ताराचे परिणाम.			
	की 3. अक्षांश - व्यवसायाचा अर्थ आणि वर्गीकरण - प्राथमिक, माध्यमिक, तृतीयोद्योग आणि कारखाने			
	की 4. वातावरणीय - वातावरणीय संकल्पना आणि रचना, वायू थंडीचा अर्थ आणि संरचना, उष्ण वातावरणीय संकल्पना.			
	की 5. अक्षांश - अर्थ, प्रकार, कारणे, प्रभाव आणि प्रदूषण नियंत्रण उपाय.			
	मे		की. प्रादेशिक भूगोल:	4
की 1. महादेशीय परिचय				
की 2. क्षेत्रीय क्षेत्रांमध्ये परिचय				
की 3. भारत: स्थान, भौतिक-प्रादेशिक वैशिष्ट्ये, हवामान, नैसर्गिक संपादने आणि मानवी जीवन.				

	डी 4. महाराष्ट्र: स्थान, फिजियोग्राफिक वैशिष्ट्ये, हवामान, नैसर्गिक संसाधने आणि मानवी जीवन.	
	ई. व्यावहारिक भूगोल:	
गुण	ई 1. नकाशा - कार्टोग्राफी आणि नकाशाची परिभाषा, नकाशाचे घटक, नकाशाचे प्रकार	2
	E2.Graph - परिभाषा आणि ग्राफचे प्रकार	
	ई 3. क्षेत्रभेटी आणि अहवाल लिहिणे - अर्थ आणि महत्त्व	
	ई 4. भौगोलिक साधने - थर्मामीटर, विंड व्हेन, बॅरोमीटर, रेत गेज आणि सिस्मोग्राफ: आकृती आणि कार्ये	

Blue

PRINCIPAL
Matoshri College of Education
Eklahare Tal. & Dist. Nashik

महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था संघाद्वारे
 Maharashtra College of Education, Kolhapur
 Second Year Subject Year Planning
 106 - Science

No/No.	Month	Topic	Periods	Credits
1	मार्च २०२२	घटक: A. पृथ्वीवरील जीवन		
		1. पेशी, जीवशास्त्राचा मूलभूत घटक	1	
		2. तारुणातील जीवशास्त्राचा आधार	1	
		3. कनस्यती व प्राणी जीवन	1	
2	मार्च २०२२	4. इतिहास संस्था (मानवी)	1	
		B. रसायनशास्त्राच्या संकल्पना		
3	एप्रिल २०२२	1. हयड्रोकार्बन: कार्बोनी संयुगांचे		
		रसायनशास्त्र	2	
		2. शांत आणि आघात	2	
		3. रासायनिक क्रिया आणि सूत्रे	3	2
4	मे २०२२	घटक: 2 भौतिकशास्त्र संकल्पना		
		1. गती, ऊर्जा आणि दाब	2	
5	जून २०२२	2. उष्णता आणि प्रकाश	2	
		3. विद्युत प्रभार आणि चुंबकत्व	2	
		4. ध्वनी आणि तरंग	2	
		B. पर्यावरणशास्त्र		
6	ऑगस्ट २०२२	1. जैवविविधता आणि परिसंस्था	2	
		2. सूक्ष्मजीव	2	
7	ऑगस्ट २०२२	3. चांगल्या पर्यावरणासाठी कचरा व्यवस्थापन	2	
		4. स्त्रीतांचे संवर्धन	2	1
			20	7

मातोश्री शैक्षणिक संस्था संचालित
Matoshri College of Education, Eklahare
First Year Subject Year Planning
106- Mathematics

Sr.No.	Month	Topic	Periods	Credits
1				
2				
3	जानेवारी २०२२	घटक:1 A अंकगणित 1. अंक- a. नैसर्गिक, पूर्ण, अपूर्णांक, पूर्णांक, परिमेय वास्तव संख्या.	1	1 Credit
4	फेब्रुवारी २०२२	b. अंकावरील क्रिया- बेरीज, वजबाकी, गुणाकार, भागाकार	1	
		c. कंसाचा उपयोग	1	
		d. घातांक, वर्ग, वर्गमूल, घन, घनमूल	1	
5	माचें २०२२	2. एकमान पद्धती- चलन, समचलन, व व्यस्तचलन	2	
		3. गुणोत्तर व प्रमाण	2	
		B. बिजगणित		
		1. बीजगणितातील मूलभूत संकल्पना	1	
		2. अंकाएवजी अक्षरांचा वापर	1	
6	एप्रिल २०२२	3. बीजिक राशी व त्यांची बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार	2	
		4. बहुपदी, अवयव व गुणक	1	
		5. नित्यसमानता	1	
		6. समीकरणे- एकचल व रेखीय समीकरणे	2	
7	मे २०२२	घटक:2 A भूमिती 1. मूलभूत भूमिती	1	1 Credit
		a. मूलभूत संकल्पना	1	
		b. कोन व कोणांचे प्रकार	1	
		c. त्रिकोण- एकरूपता व समरूपता	1	
		2. वतुल- संकल्पना, परीघ क्षेत्रफल	1	
		3. चौकोण- चौकोनाचे गुणधर्म	1	
		4. भूमितिक रचना	2	
		B. उपयोजित गणित		
		1. दैनंदिन जीवनातील गणित	1	
		a. नफा आणि तोटा	1	
		b. टक्केवारी	1	
		c. सरलव्याज व चक्रवाढ व्याज	1	
		d. सूट व कमीशन	1	
9	ऑगस्ट २०२२	2. संख्याशास्त्र	1	
		3. मोजमाप क्षेत्रफल व घनफल	1	
		4. भूमिती समन्वय	1	
			32	2

Prof. Keshavnath S. S.

PRINCIPAL
Matoshri College of Education
Eklahare Tal. & Dist. Nashik

मातोश्री शैक्षणिक सेव्या मंचाचे

मातोश्री शिबजगल महाविद्यालय लकनहरे, नाशिक

शैक्षणिक वर्ष - २०२१-२२

पूर्वज वर्ष

विषय १०५- मराठी

अ.सं.	महिना	घटक व उपघटक	ता.सं.	प्रे.सं.
		घटक क्र. १ मराठी विषयाची ओळख	१६	
		३. मराठी विषयाचे स्वल्प व व्याप्ती	०२	
	मार्च			
	२०२१	२. मराठी विषयाचे शालेय अभ्यास - - फुमातील च्यान	०१	
३		३) भाष्यमिळ सातवरील मराठी अध्यापनाची उत्पिष्टे.	०१	
		४. मराठी विषयाचा इतर विषयांशी संगणक	०१	
		५. मराठी शिबजगली संवर्धित चमक्या	०१	
	एप्रिल			
	२०२१	६. मराठी विषयाचा अध्यापनशास्त्रीय ट्रिब्यूनल -		
	मे			
	२०२१	१. गद्य अध्यापन पध्दती	०३	
		२. पद्य अध्यापन पध्दती	०३	
		३. व्याकरण अध्यापन पध्दती	०२	
		४. निबंध अध्यापनच्या पध्दती	०२	
			<u>१६</u>	
		<u>घटक क्र. २ - मराठी विषयाचे</u> विश्लेषण -		
	मे			
	२०२१	१) मराठी विषयाची संरचना	०१	
		२) अभ्यासक्रम संकल्पना	०१	
		३) पाठ्यक्रम संकल्पना	०२	
		४. गात्राघटक	०२	

शुन	१ बुध	०२
२०२३	६ जीवन कौशल	०२
२.	४ पाठ्यपुस्तक विमर्श	०१
	८ आराम विमर्श	०१

शुन	ला- अहमदन कोष आगि मरि रिक्त	
२०२३	१ प्रकल्पना गान व मन्त्र	०१
	२. पारंपरिक अहमदन कोष	०१
	३. वेपताकावर आकाश आकाश कोष	०१
	४. मरि विमर्श सुवर्ण	०१
	५. मरि विमर्श सुवर्ण व प्रकल्पना	०१
मौलिक	समाप्त	३२

लेखक

 (डॉ. लक्ष्मी सुवर्ण)

Matoshri Education Society's
Matoshri College of Education, Eklahare, Nashik
Academic Year 2021-2022
Annual Planning
First Year

Course : 107   Credit: 02   Marks: 40   Hours: 32

Course : 107 : Understanding Disciplines and School Subjects (English Education)

Sr. No.	Month	Unit and Sub-Unit	Hours	Credit
1	Mar-22	Unit I :	16	1
		A] Nature of the Subject English		
		1. Structure of the Subject English	2	
		2. Place of English in Secondary and Higher Secondary School Curriculum.	2	
		3. Objectives of Teaching of English Subject at Secondary and Higher Secondary School Level.	2	
2	Apr-22	4. Relation of the Subject English with Other School Subject.	2	
		B] Analysis of the Subject English		
		1. Structure of the Subject English	1	
		2. Curriculum and Syllabus (Concept and Types)	1	
3	May-22	3. Core-Elements, Values and Life Skills at Secondary and Higher Secondary Level.	2	
		4. Analysis of a Text - Book	1	
		5. Content Analysis	3	
4	Jun-22	Unit II :	16	1
		A] Pedagogical Approaches, Methods and Techniques for teaching English Subject		
		1. Communicative Approach	1	
		2. Structural Approach	1	
		3. Direct Method	1	
		4. Grammar Translation Method	1	
5. Dr. West Method	1			

Sr. No.	Month	Unit and Sub-Unit	Hours
5	Jun-22	6. Inductive and Deductive Method	1
		7. Techniques :- Dramatization, Story Telling, Language Games, Vocabulary Games, Group Work and Pair Work.	2
6	Aug-22	B] Learning Resources for the Learning	
		Concept, Need and Importance of Learning Resources	1
7	Aug-22	1. Traditional and Technology based Learning Resources. (Language Lab, Mobile Apps, Websites)	2
		2. Evaluation of English Language Learning	2
		3. Skills :- Listening, Speaking, Reading and Writing	2
		4. Teacher of the Subject English - Competencies and Role	1
Total			32
			2

[Signature]
Subject-Incharge
Prof. Shashikant T. Nikam

[Signature]
Principal

Matoshri College of Education
Eklahare Tal. & Dist. Nashik

Matoshri College of Education, Eklahare

Second Year Subject Year Planning

107 - Science

SrNo.	Month	Topic	Periods	Credits
		घटक:1 सामान्य विज्ञान: स्वरूप		
१	मार्च २०२२	1. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक स्तरावर सामान्य विज्ञान स्वरूप, विस्तार व स्थान	4	1
२	मार्च २०२२	2. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक स्तरावरील सामान्य विज्ञान अध्यापनाची उद्दिष्टे.	4	
३	एप्रिल २०२२	3. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक स्तरावरील सामान्य विज्ञान अभ्यासक्रम आणि पाठ्यक्रम.	4	
४	मे २०२२	4. सामान्य विज्ञानाचे पाठ्यपुस्तक व आशय विक्षेपण	4	
		घटक:2 अध्यापनशास्त्रीय दृष्टिकोन, सामान्य विज्ञानाचे स्रोत.		
५	जून २०२२	2.1 अ. अध्यापनाची पद्धती, दिग्दर्शन, प्रायोगिक प्रकल्प.	3	1
		2.1 ब. ई. अध्ययन प्रतिमान.	2	
६	ऑगस्ट २०२२	2.2 सामान्य विज्ञान प्रयोगशाळा: नियोजन कार्यवाही व सुस्थिती	3	
		2.3 सामान्य विज्ञानातील अध्ययन स्रोत	4	
		2.4 सामान्य विज्ञान शिक्षकाची कार्यक्षमता	4	
			32	2

PRINCIPAL

Matoshri College of Education
Eklahare Tal. & Dist. Nashik

माताश्री शैक्षणिक संस्था संचालित

Matoshri College of Education, Eklahare

First Year Subject Year Planning

107- Mathematics

Sr.No.	Month	Topic	Periods	Credits
1				
2				
3	जानेवारी २०२२	घटक 1: गणित स्वरूप 1. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक स्तरावरील गणित- स्वरूप, विस्तार, आणि स्थान.	4	1 Credit
4	फेब्रुवारी २०२२	2. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक स्तरावरील गणित- अध्यापनची उद्दिष्टे	4	
5	मार्च २०२२	3. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक स्तरावरील गणित- अभ्यासक्रम व पाठ्यक्रम	4	
		4. गणिताचे पाठ्यपुस्तकाचे आशय विश्लेषण	4	
6	एप्रिल २०२२	घटक 2 : अध्यापन पद्धती व प्रतिमाने 1. अध्यापन पद्धती- अ. व्याख्यान	1	
7	मे २०२२	ब. दिग्दर्शन	1	
		क. प्रयोगिक व प्रकल्प	1	
8	जून २०२२	2. उद्गामी व अवगामी पद्धती	2	
		3. इ- अध्ययन प्रतिमाने	2	
9	ऑगस्ट २०२२	4. गणित प्रयोगशाला नियोजन कार्यवाही व व्यवस्था	3	
		5. गणितातील अध्ययन स्त्रोत	2	
		6. गणित शिक्षकची कार्यक्षमता	4	
			32	2

PRINCIPAL

Matoshri College of Education
Eklahare Tal. & Dist. Nashik

Prof. Leshmika S. W.

